

20 pesos.

•artigos

Pag
1 Chascarraschás
2-3 A Pataqueira
8-9 homosexual
12 Otorrinosensitif

•CAVILACIONS

4-5 Uns hertudantes

•DOCUMENTOS

5-6 Chascarraschás
9 O Carolan

•ALUCINACIONES
7 O Filon

•QEIXUMES
10 Chascarraschás
O Filon

•cronica

11 X. Porto Matalobos

•de
Deportes

13 Xuster

•Publicacions

14-15-16 Uns her-
tudantes

de
Vacilo

20 pesos.

•artigos

- Pag 1 Chascarraschás
- 2-3 A Pataqueira
- 8-9 homosexual
- 12 Otorrinosensitif

•CAVILACIONS

- 4-5 Uns hertudantes

•DOCUMENTOS

- 5-6 Chascarraschás
- 9 O Carolan

•ALUCINACIONs
7 O Filon

•QEIXUMES
10 Chascarraschás
O Filon

•cronica
11 X. Porto Matalobos

da
•Deportes

13 Xuster

•Publicacions

14-15-16 Uns hertudantes

...PROBLEMAS... DA NOSA LINGUA

• Xa rematadas as xornadas sobre o "Estado da Normalización" lingüística" (em Santiago), celebradas os días 18, 19 e 20 de Abril, podemos tirar algunhas conclusións para o avance e posicionamentos da Asociación Cultural, que se viu representada pola Federación de Asociacións Culturais Galegas, convocante, esta última xunto a A.E.L.G., AS-PG, e apoiando AGAL.

Sublinaron-se nestes encontros o deficiente labor da Dirección xeral de política lingüística, e a súa máxima representante, Paz Lamela. Evidenciou-se novamente que segue a empregar-se maioritariamente no ensino o idioma castellano, escollendo-se aos/as mestres, non precisamente monolingües, para impartir cursiños, reclamando-se a supresión do actual sistema de impartilos. Entre os moitos reclamos por parte dos/as ensinantes destacaron:

- "Galeguización dos contidos, adaptación dos programas actuais e creación das áreas oportunas para unha galeguización real dos programas"
- "Desaparición de todo tipo de represión por motivos de normativa"
- "Creación dunha verdadeira especialidade de Galego-Portugues sem dependencia da filoloxía castellana".

No espazo adicado a meios de comunicación tamen foron obxecto de denuncia a máfala empregada por locutores/as da TVE em Galiza e TVG, com o uso, maioritario, dunha fonética castellana. A irracionalidade da dobraxem das películas portuguesas e brasileiras, como se doutro idioma se tratase. Nos meios de comunicación brillaron a unanimidade en condenar a "Voz de Galicia" pola seu total irresponsabilidade, e desprecio para con a nosa língua Houvo outras intervencións e propostas no sentido de fortalecer o uso do galego en todo-los meios de comunicación

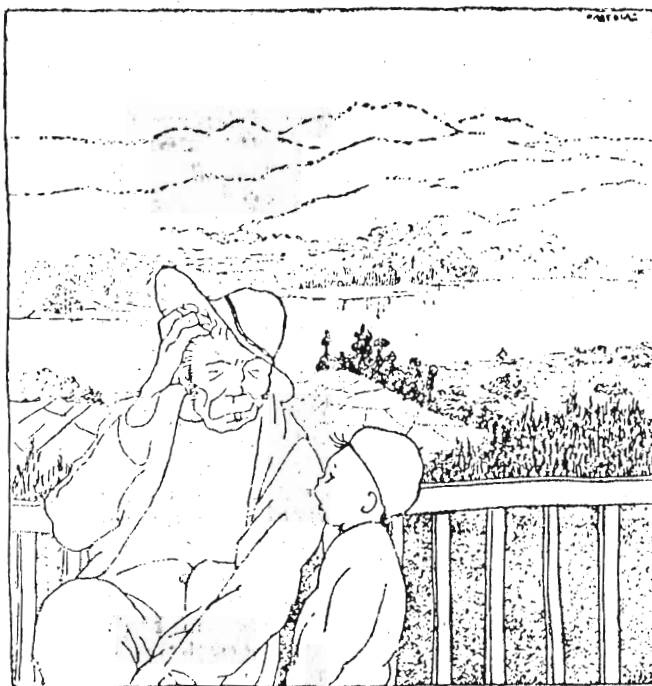
A Administración, foi, quizá, un pouco mais difícil efectivizar a normalización, pois topamo-nos con a Garda Civil, exército e toda unha administración reaccionaria, falta dun mínimo interese polo Galego. Houvo outras propostas puntuais, como foi a lida por unha asistente no sentido de desmasculinizar a linguaxem empregada nos encontros ao que se lle contestou que era intención de face-lo así.

Entre os acordos aprobados destacou o "Manifiesto por un acordo necesario" fruto dos serios perxuízos, que provoca a falta da normalización. Este acordo sintetiza-se em:

- Necesidade do dialogo frente à imposición dentro da liberdade e pluralidade.
- Propon-se e acepta-se unha ortografía non baseada no castellano; que o idioma non sirva de manipulación e unha arma para o poder. Pretendendo convencer e non vencer.
- Rexeita-se: as contraccións "d"; "co", "ca", a realización en "ble" do sufixo latino "bileu".
- Defende-se unha acentuación non tirada do castellano, a separación mediante trazo dos pronomes en posición enclítica
- Revisión dos grupos cultos.
- Reestruturación dos paradigmas verbais.

Desde a nosa modesta posición entendemos como un avance os encontros; e mui boa disposición das/os asistentes que como nós, "Asociación Cultural" tentamos de transmitir ao maior número de persoas e entidades, que o galego é soporte grande dun povo e unha nación,

X.C.

NA BEIRA DO MINHO

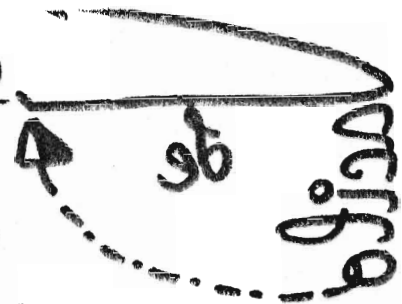
O rapaz: E logo os da beira de alá som mais estrangeiros que os de Madrid? (Non se soubo o que lle respondeu o velho)

Infancia

e Educaçon

"o sentimento da infancia"

2009

• O interese pola infancia reviste actualmente unha intensidade extremadamente forte, Os numerosos e importantes traballos encól da psicologia do neno atestemuñano. Aínda que se insista sobre a importancia deste fenómeno, convén, no entanto, subliñar que non sempre foi así, e que trata-se dun feito relativamente novo. Antes, os límites das "idades da vida" non se establecían con tanta exactitude, sobre todo no que respecta ao período da infancia. O concepto ou "sentimento da infancia" comeza efectivamente a desenrolar-se, primeiro nas capas da alta sociedade, a finais do século XVII. Por exemplo, no arte das épocas arcaicas e medievais non coñece a infancia, e non intenta representá-la. Estes homes non se paravan na imaxén da infancia, porque esta etapa non tiña para eles ningún interese, só era considerada como un tempo de transición, do que se perdía mui pronto a lembranza.

Sen dúbida, esta indiferencia hacia a infancia é consecuencia directa e inevitável da demografía de aquelas épocas, onde as condicións de vida son tan pésimas que os/as mais fráxiles son os que teñen menos posibilidades de sobrevivir. Nom é, pois, de extrañar que os índices de mortalidade alcancen as súas máximas cuotas nese período, da vida.

A idea de selección imperará durante muito tempo no comportamento hacia o neno/a. O pouco caso que se lle fai na vida do recién nacido nas sociedades gregas e romanas é, nese aspecto significativo.

O que non nasce vigoroso e resistente non merece vivir ! tratase dunha selección natural. So os mais aptos, os mellores fisicamente subsisten. Tamen é verdade que os homes substituían-se con frecuencia na natureza. Na Roma antiga, o dereito ao infanticidio constituía un dos atributos da potencia paterna. Aínda que a finais do século IV, a lei suprime o dereito da vida ou da morte que tiña sobre seus fillos o "pater familia", esta práctica (infanticidio), así como a venda e exposicións de nenos, perdurará durante muito tempo. Como derradeiro meio, o abandono de nenos/as é frecuentemente utilizado, mesmo no século XVIII e até no curso do XIX.

Outro exemplo de indiferencia caracterizao o feito de que, en certas épocas, non se asiste aos funerais dos nenos/as mui xovens, e a miúdo enterra-se-lles no xardín, perto da casa, como se faría no caso dun gato ou can.

A fráxilidade que caracteriza a existencia dos nenos/as explica, pois, muitas atitudes.

Asín, durante muito tempo o "sentimento da infancia" é inexistente; non se ten conciencia da particularidade infantil. Cando o neno ou nena é pequena ou fráxil, tan só constitúe unha fonte de entretenimento superficial. É, pois, un pequeno ser com o que se xoga, sen ningún fin moral ou educativo. Tan só a súa talla lle distingue do adulto, e a miúdo comparte os traballos, as vestimentas e os xogos deste último. Ademais, o neno/a suele ser confiado a extranos para a súa aprendizaxen, sexa cal fora a súa extracción social. Havera que esperar até finais do XVII para "descubrir" a infancia. A partir dese momento, a mudanza nos costumes fai-se patente. →

de

de

ocós

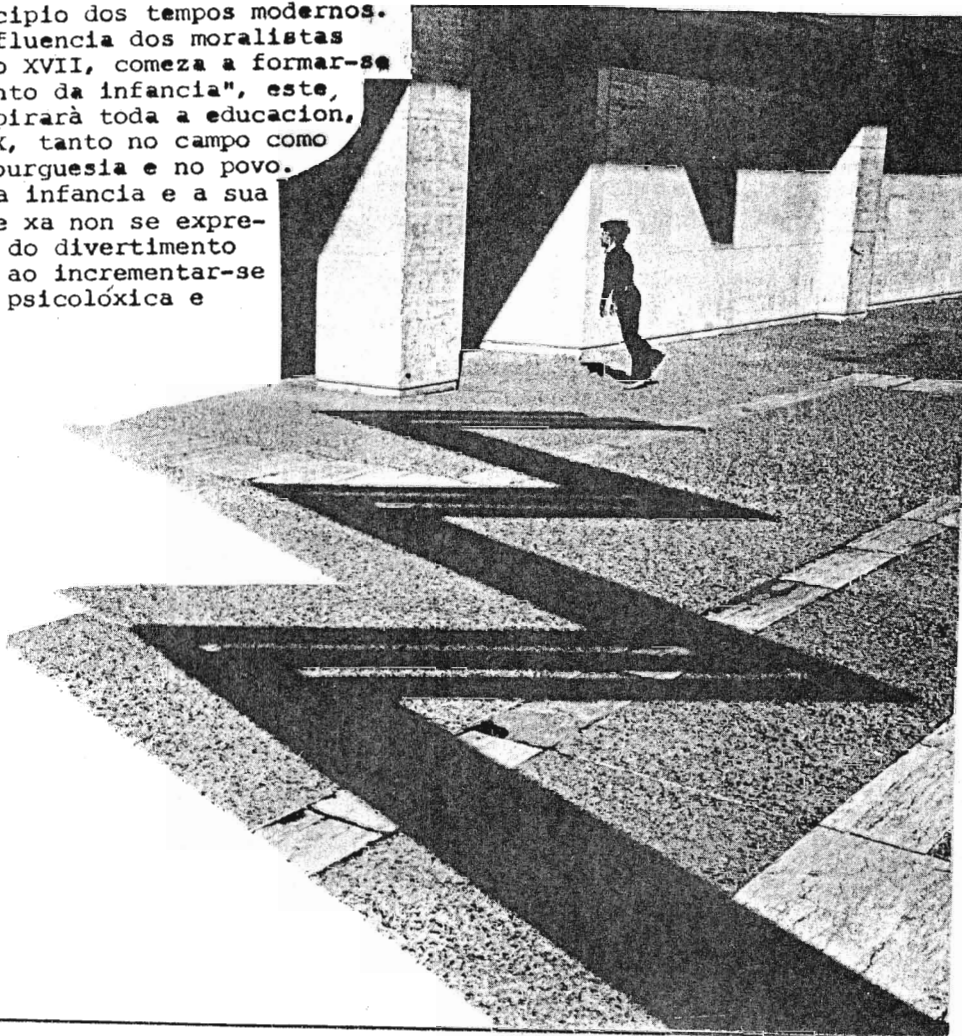
Na aristocracia e na burguesia acomodada desa época, comeza a repugnar a idea de mesturar os nenos com os adultos, a educación escolar substitúe a aprendizaxen directa, a familia organiza-se de maneira nova ao redor do neno/a, este sae do seu anonimato, e pouco a pouco, toma cada vez mais importancia. Ao mesmo tempo, a extensión das practicas contraceptivas non son extrañas a reforzar este comportamento. Pode-se falar dunha verdadeira invasión da infancia na sensibilidade dos adultos.

A civilización meieval non se preocupa do neno/a porque esta ignora a educación. Mas, na sociedade moderna, toda a atención é concentrada en torno ao sistema educativo. O nacemento da preocupación pola educación é, pois, un acontecemento importante, característico dos séculos XV, XVI, XVII, é dicir, do principio dos tempos modernos. Así, sob a influencia dos moralistas e educadores do XVII, comeza a formar-se outro "sentimento da infancia", este, sentimento inspirará toda a educación, até o século XX, tanto no campo como na cidade, na burguesia e no povo. O interese pola infancia e a súa particularidade xa non se expresava a traveso do divertimento e da "noñería" ao incrementar-se a preocupación psicolóxica e moral.

Os textos de finais do XVII estan cheios de constatacións psicolóxicas sobre a infancia. O esforzo por penetrar na mentalidade dos nenos/as, a fin de adaptar mellor ao seu nivel os metodos educativos é obvio. Tamén nasce unha grande preocupación pola saúde e a hixiene dos nenos/as.

Todo o que toca aos nenos e a familia reviste cada vez mais importancia. Agora conta, no só o futuro do neno, mas tamen a súa presenza e a existencia nua. A modo de conclusión, convén, pois, subliñar que é esencialmente a traveso dunha clase social, a burguesia, que se encuentra asegurado a pasaxen dun tipo de estrutura a outrq. As clases populares seguiran o exemplo desta, cuase tres séculos mais tarde, e dizer a finais do XIX e principios do XX. Tamén é verdade que esta evolución desenrola-se en ocidente, e mais particularmente na Europa.

R.S.

2020

“o voltar das vaca-cions”

“ao voltarmos das ferias”

U voltar das vacacións toleci como unha cabuxa. Arrepiábanme os debuxos do gres nas baldosas do chan. Os milleiros de formigas negras e falantes corrían e medraban entre as follas mortas dos libros de historia de España. Pouco a pouco sentín nacer unha profunda aversión por todolo que cheirara a papel con letra impresa. No cuarto triste dun terceiro andar, baixo a luz verde e murela dun semáforo roubado nunha noite de esmorga, rondaban aínda ó meu carón imaxes e verbas mesturadas con polbo e raia rixa (1) con cumbia e rocanrol, con sardiñas asadas e vino a barrer, e ríame as argalladas como se a miña gorxa fora un fiuncho sen saída, un burato baldeiro, unha pelota. Normalmente a noite envolvíame e arropábame. Pasábame o mesmo coa tarde. Pola mañán pechaba os ollos e dormitaba nas clases de "moderna"; soñaba con zopilotes, con el barro y el humo de dos querras, con el silencio del espacio, con herjarito que levantábame do banco e cun loureiro me coroaba, vate inmortal, nas portas do Olimpo. A alegría embargábame e era un paxaro que comía papel e tinta, e era un representante da casa BIC e os meus dedos eran bolis que escriben fino e normal, azul e roxo como se non o soupera. Outras mañás deixaba os meus ollos preto dos de unha Madanela con cara de xota nun ceo empedrado, e olvidados quedaban alí mentras os timbres zoaban como vento. Saíamos das clases como nimbos e chovíamos nas rúas, sempre baixo paraguas. E eu entre eles era algo máis que un litro por metro cuadrado.

As veces un segundo parecíame unha eternidade (sei que non digo nada novo) tan minúscula, tan feita a si mesma que eu, "as veces", creía ser un bote de marmelada ou unha corvícula fosca, se-
gún.

U peor de todo foi que o meu mal aumentou a media que pasaban los días. Escriví cartas ós periódicos para que as imprimisen e así poder vomitar sobre esas follas corruptas. Quería que tramitasen o meu divorcio ca infor-

mación. Suplicáballes que non satinasen o papel pois a merda corría demasiado. En fin, tan so lles pedía que non me voltasen a falar da otán, cando a nosa entrada era segura. Pa-sei moito medo, de verdade.

U voltar das vacacións toleou coma unha cabuxa. Arrepiábano os debuxos do gres nas baldosas do chan e pouco a pouco sentiu nacer en si unha profunda aversión por todo o que cheirara a papel impreso.

-Sei lá o que ele tem!, dicían os nosos amigos dalén o río.

-Será cousa de pouco tempo, dixeron os achegados.

-Iso é desgobierno dos miolos interiores, anunciou a meiga de Lalín.

-Que me está pasando?, pensou el.

Tanto tabaco, e tanta puta cervexa, e a tele todo o día a romperlle a un as pelotas. E o país no kiosko dabaixo, cona, que non falte. E eu a falar da otán, puta otán de cristo, e o celta que baixa (isto xa non hai quen on separe); i é que non quero falar da letra impresa...

Normalmente, a noite envolvíao, arreconchegábase para un lado do cabezal e pousaba a testa en sonos de medo e frío, e de xeo con letra impresa.

Eu son un paxaro que come papel e tinta e escribe cartas ós xornais para agomitarlles por arriba, porque sinto un medo friaxento e seco cando as vexo, pequenas inmundicias curvas, a esbarar entre un espacio blanco e noxento. E o contido, o que din estas porcas minúsculas ó xuntárense? Merda, ostia! Merda vella!

Deixaba, outras mañás, os seus ollos preto dos de Madanela ó baixaren xuntinos polas rúas empedradas de auga milenaria. Que si "estou currando a diós" que si "boeno, tía, vémonos", que si "si" que si "oés, enteiráchete q e..."

(!NON, OSTIA; NON ME INFORMES! NON QUERO BRBLR!!!), o seu rosto albo-reaba, raiolas de noxo fendían as

(1) Taban cojonudas!

ocós
de
acife

súas pupilas, lóstregos e porcos in-
mundos a baterlle nos tímpanos.

- Sí, vale, chao.

Noxo. Noxo. Quero pedi-lo divorcio
do mundo, mexo pola informática, cona
cájome no proxeso e na europa comu-
nitaria, e na puta otán de diola.

Así razonaba, así, así, así razonaba,
que yo lo ví. É as vacacións, logo,
que tal? Bá, tío, de pítamadre, pútili,
porque eu cando estou de vacacións
non compro o periódico.

Estiven de camping no puto monte, pa-
ra dici-la verdade, e ben que estaba.
Duro e prata dábame a noite; auga e
luz bebía no sol, e, cando, as veces,
esta se iba, eu me alumeaba con un
farol. Nin periódico, nin tele nin ro-
llos malos. Que eu, de veras, que non
me creo ná.

Eu empecei odiando os periódicos,

pola información que conteñen, que
é malísima. Logo, o meu noxo espallou-
se a todo xénero de letra impresa,
para, máis tarde, xeralizarse a edito-
res e promotores de cultura (de in-
formación, enténcaseme) en conxunto.
En etapas sucesivas, a miña aversión
obsesiva foise extendendo ós meus
amigos máis cultos, os que mellor
falan e tal (incluíndo neste nutri-
do grupo a toda cras de "profesores"
e calaña similar), ós meus familiares,
que sempre me informan de historias
que mimportan catro carallos, ó meu
can, Ney, que non deixa de informarme
con movementos moi significativos
de rabo e orellas (quero dicir, men-
saxes coma "teño fame", "ai, calejría!
"lévame a dar unha voltiña", etc.),
en definitiva, o meu odio insuperaol.
(de verdade, estou falando de com-
plicacións pástricas, problemas car-
díacos, repercusións hormonais),
conquistou todo o que, dun xeito ou
doutro -debedes saber que os tolos
somos ¿son? especialistas en fa-
bricar "xeitos"-, contivera informa-
ción, calquera tipo de signo decodi-
fícale nunha mensaxe máis complexa,
e así me vai, nunha mensaxe máis
complexa, me vai, máis complexa.
Eso é.

IMAXEN. ^{his}toria

M.X.CH.

* Apunta Victoria Combalia que é no período 1917-1924
cando maior responsabilidade alcanza a vanguardia
experimental no construtivismo ruso, tanto no deseño
coma nos fotomontaxens. Ignorou-se e etiquetou-se
repetidamente os movementos vanguardistas, que des-
coñecendo causas paralelas (a guerra, o grande anal-
fabetismo, etc.) repercutían no maior desenvolvemento
deses movementos.

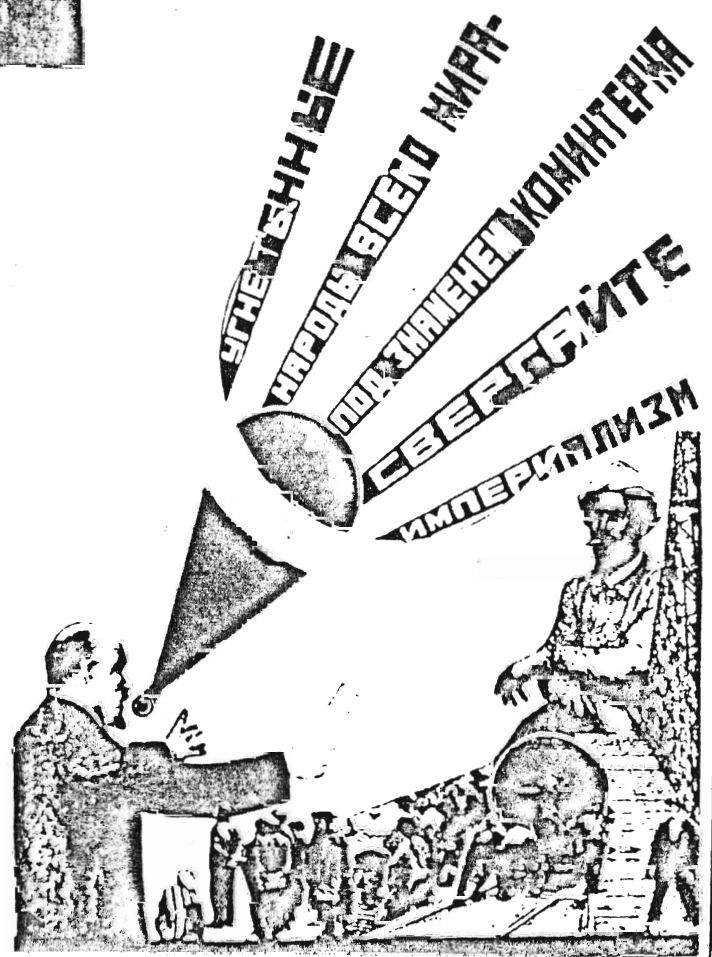
A proposta dum "Arte para a vida" foi asumida por xentes
que romperon esquemas tradicionais, esquemas ideoló-
xicos da vella sociedade, (Tatlin, Rodchenko, Popova,
Lissitzky, etc.). Rompen así com a escola de Kadiusky
e Malievitch que entendían o arte como realización
exclusivamente espiritual, desentendendo-se doutras
conotacións sociais. Foi no arte un grande acontecemento
a revolución que soubo ollar nel un meio mais de colabo-
ración, así organizaron-se barcos e combolos decorados
polos/as artistas, recorrendo vilas e cidades levando
mensaxens de hixiene, sobre agricultura, etc.
O boicote dos anos 20 pola coalición de nacións extran-
xeiras contra Rusia, provocou unha situación de urxente
revitalización da arte como apoio, monstrosando-se
Mañakovski como un dos máximos defensores, recollendo as
mensaxens simples, de fácil comprensión e cheias de humor,
con eslogans de pronta captación e retención.

"Exhibición rusa" Zúriqué 1929

2020
 es
 2020

Alexander Rodchenko:
 "A prensa é a nosa arma" 1923

El Lissitzky:

acós
acife de

CONTRA-ODE AO PRIMEIRO GOVERNO
DA SEGUNDA LEGISLATURA

Um céu brando, um inferno escuro,
Um amor morto, um cam,
Umha jarra de cristal
Cantando vai:
Rosa das rosas e mondas redondas,
O Rei Sábio sabia-o cantar.
Virgem Maria, que tudo podees,
Dade-lhe bicos a Sam Rafael.

Um inferno de chamas negras como neve
Nom pode ter existência real.
Linquenta homes por dez reás
Haberá sempre em Galiza.
Os dous de sempre som Fernández Albor
e Barreiro Rivas.
(Cousas da Vida!)

PARABOLA OU FABULA DO
LEOM E A VACA

Desde pequenininho na selva vivo
e nom lhe temo ao rugir do leom
(somos amigos).

Viajando por Europa, nom obstante,
nom sentia nas ruas o rugir do leom,
onde estavam?

Perguntei e vaia ao zoo,
verá animais e escoitará o rugir do leom,
dixerom.

Mentres conto estas histórias
topo umha cousa melhor que o rugir do leom:
a vaca.

Esqueço este poema e pode
parar de rugir o leom;
melhor um sobre a vaca.

Dou meia volta para ver onde hai vacas
pero nangunha vai nem volta.

Naquela casa um home anda no telhado estragado
e com boa manha as telhas casa:
parece umha vaca.

O único que pode dizer, portanto, é:

Umha vaca no telhado desta casa
pasta telhas.

2000
 2000
 2000

HOMOSEXUALIDADE HOMOSEXUAL

Observé-se a posición da man.
 Se che gusta, non te prives!

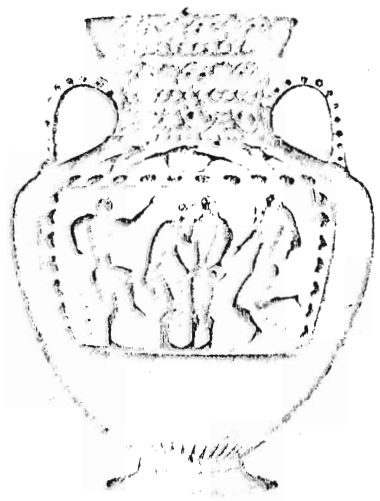
• Se estas liñas servisem para abrir un debate sobre a grande e descoñecida problemática que existe sobre cuestións sexuais, daría por feito o meu propósito.

Nom hai muito tempo azoutava a reacción contra grupos gúais em les illes e na Coruña, estes eran expulsados dos seus habituais centros de encontro. A condición homosexual volvía ser aldraxada. "O grande problema do homosexual, ou do asimilado como homosexual, é precisamente a súa conciencia de diferenciación, rexeitábel por un grupo que propugna a validez exclusiva da heterosexualidade". "A cultura establece-se sobre as bases absolutamente incuestionábeis do poder asimilado ao sexo masculino, que devém em rigurosamente patriarcal" (Baldomero Montoya).

A cultura occidental, no seu conxunto, nom acepta outras formas de sexualidade que as estabelecidas, as heterosexistas aínda que é práctica continua de milleiros de persoas de ambos os dous sexos, que por motivos de autorrepresión, as maiorías das veces, nom queren aceptar a súa condición.

O exército español, no seu articulado sobre "escándalo público y anti-homo" do seu código militar, castiga com penas de arresto maior a práctica de actos sexuais entre os soldados, entre seis meses até varios anos. Por qué é negado un dereito como a liberdade para escoller o tipo de relación sexual que a cada un ou unha lle apeteza? As causas haberá que buscalas na ideoloxía conservadora e reaccionaria que pervive em grande parte desta sociedade, ás xentes bem-pensantes, aos homes da dereita, a eses que baixo todos os meios ao seu alcance manteñen unha sociedade machista, discriminadora e individualista.

A liberación sexual pasa polo pleno recoñecimento das liberdades de práctica sexual, pasa pola abolición de todas as leis represoras e anti-sexistas, pasa por unha educación

No idioma grego distinguíase o erastes (membro de maior idade é mais activo dunha parella homoesual, e o erómenos (membro de minoridade é mais pasivo)

acife de **ocós**

livre, onde as nenas e nenos, persoas maiores, non vexan privados os seus desexos e prácticas sexuais.

Remato cum pequeno texto dum home que na sua época, pola sua condición, sendo un destacado escritor em defesa da liberdade, era botado dos seus traballos, nom coñecendo-se a sua obra muito tempo depois. "Umha visión rápida, espreitada por

algunha lenda. Dunha masa de obreiros e cocheiros bebendo na taberna ao lado da estufa, demasiado tarde para ser unha noite de inverno, e sentado perto, pasando inadvertido nun recuncho. Dun xovem que me quer e ao que eu tamén quero, achegando-se a mín calado e sentándose perto para poder estreitar-me a man. Un instante mui longo, no meio de xentes que xuran, das bromas obscenas. Nós os dous alí, satisfeitos, felizes de estar xuntos, falando pouco ou nada". (Walt Whitman).

X.C.

Turlouah O CAROLAN

(1670 ~ 1738)

Receita para beber

O Carolan nasceu en Newton, no condado Irlandés de Meath. Desde pequeno xa amostrou aptitudes musicais e aprendeu a tocar a Harpa. Muitas das suas pezas poden-se escoitar nos discos do grupo bretón Chieftains, delas, unha grande parte "planxty", pezas adicadas a algunha persoa ou protector do músico.

O VERTERTEDEIRO DE LIXO

+ Só a tres quilómetros do centro da vila, o vertedeiro de Lixo oficial, onde todo-los días vertem quilos e quilos de materiais que bem podían reciclar-se e devolver-lles o seu primitivo uso ou un novo. Vidrio, metal, plástico, materias inorgánicas que contaminan o noso chan.

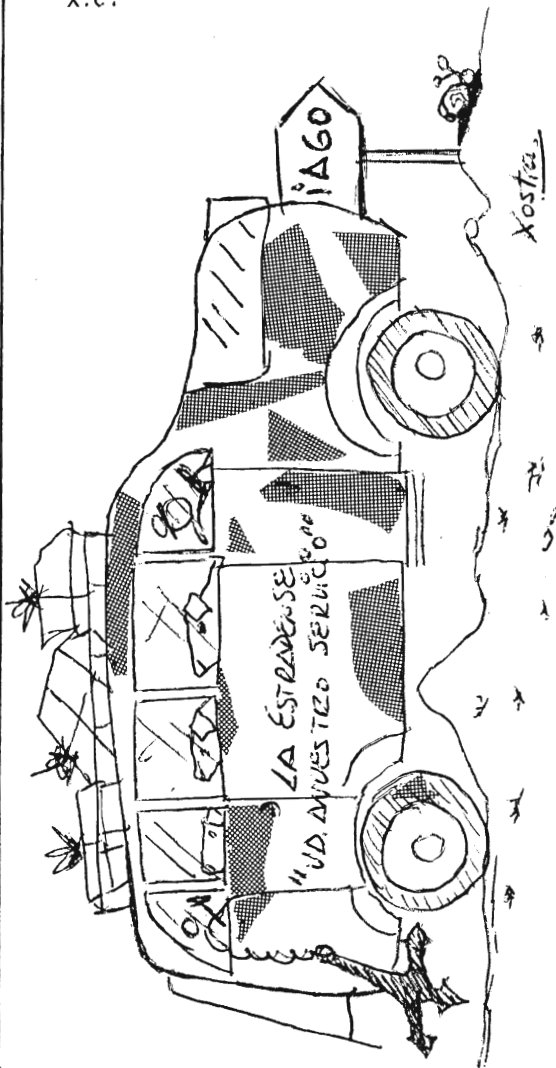
Unha boa medida sería a de por contenedores para separar o vidro e ser este aproveitado. Fazer un controlo da contaminación da zona afectada e, independentemente da legalidade ou nom do actual estado, proceder a unha limpeza máxima en todo o lugar, e ver a posibilidade de queimar todo o Lixo.

X.C.

OS amos da PRAZA

+ Entre os obxectivos de unha Asociación Cultural debe figurar, polo menos neste país, o de conseguir a recuperación dos topónimos auténticos e dos nomes populares das nosas rúas e prazas. E, neste campo, aínda hai moito que loitar. Unhas veces porque as propias institucións se negan a colaborar nese traballo, xa ignorando tal necesidade, xa boicoteando-o, xa mesmo incumprindo a lei. Outras veces o problema proven da cantidade de supostos entre os cais elixer. Este é o caso presente. Porque, como chamar-lle à nosa praza? "Plaza del General Franco"? Polo menos esa é a denominación oficial. Ou tal vez Praza da Farola, que é como a coñecemos popularmente. Ou Praza Principal? Tamén hai quen lle chama así. Pois nada. Nen de unha maneira nen da outra, nen tampouco da terceira. A nosa proposta é que, vista realidade, se aprove polos señores que rexen a nosa vida municipal, a mudanza do actual nome polo de "Praza da Estradense". Primeiro, porque é darlle ao César o que é do César. Segundo, porque é unha delicia observar as espectaculares manobras do condutor para aparcar o vehículo no meio da Praza. Terceiro, porque nese lugar se producen, cando os autobuses entran, ou cando saen ou simplemente están, atascos como ti non topas noutra praza nen noutra rúa da Estrada. Cuarto, porque ditos autobuses prestan un servizo eficiente, limpo e sério. Ademais de barato. Quinto, porque.. para que seguir? Acaso non son os apontados méritos suficientes para que, canto antes, se proceda à substitución do rotulo que da nome à Praza? A que esperan, señores do Concello? Os usuários e as usuárias seguiremos sofrendo en silencio, cando circulemos co noso coche por ali pasaremos por todas, non importa que nos molesten. Somos parte do espectáculo.

oce's
de
acifa

:: LEMBRANZAS EstradENSES

AQUEL PRIMEIRO DE MAIO, DO ANO
TANTOS

III. Ondeaban as bandeiras o lixeiro vento daquel Primeiro de Maio, acompañándose co vendaval de fouces e martelos, que estaban erguendo os brazos traballadores dos festeiros socialistas. En cada solapa había un embrema, un "lacito" e unha esperanza; poida que certo descoñecemento e moitos desexos de poder lograr aquela preconizada "igualdade, liberdade e fraternidade" que xenerosamente se ofrecía.

Polas ruas da Estrada había tranquilidade, con un home por aquí e unha muller por acolá. E o pregon diario do churreiro :

"-Ahi va Perico con sus churritos..
calentito y rico está

no se puede pedir "má"....!"

O "taxi" de Carbonciño estaba na espera dos crientes, por diante do bar de Ovidio. O "Grampaixe" de Florentino andaba de viaxe co Notario don Balbino. O coche de Brei e o de Carballo, agardaban por Bedelle a chegada dos viaxeiros.

Na fiestra do Casino, comentan os sucesos dous señores asociados. E uns viaxantes no balcón do Hotel "Estrella". Mais abaixo, no "Carballín", entra e sai forasteiro persoal.

Xaquín toma soles en calquera banco da praza. Unha camareira debruzase na galería do hotel "Elia". Manueliño descansa na espera da "Estradense" de Santiago. O limpabotas Callobre, canta polo baixo, na sombra polícoor da terraza do bar "Mosquera" "Café-bar y Confiteria".

Pasa Xesus Bacunca asublando. Corre o "Barrigas". Pepito Sevilla fala do vindeiro Enterro da Sardina. Cruza un autobús de Urbano. "Ferias, Fiestas y Excursiones". Rascase o "Patulas" de Don Pepe Otero. Os rapaces da escola de Don Jaime repiten : "Obi, Yenisei y Lena". O Perito Rodriguez, pode dar os "buenos dias". Na ferreteria

"Constenla", teñen as persianas baixas. O letreiro da "Tintorería Madrid" : "Limpieza en seco y al vapor". A "Cárcel de Partido". Os melindres de Sanantonino. O carro da "basura". As gaseosas de Pena. Chocolates "San Pelayo". A sombrería "Paris" e o café de Juan Constenla. A fonte de Leicures. As feiras do día 7, 16, 24 e do derradeiro día do mes. O San Martiño e o Martes de Pascua. "El Pabellón de la Risa". "Espectáculo culto y moral, propio para familias" e o home que come estopa.

A Xoaquina vende o "AHORA", "EL SOL" e "EL LIBERAL", recen chegados de Madrid, con "frescura" de noticias de fai tres días. No "Salon Novedades" houbera cine o domingo. Pero na "Casa del Pueblo", 1.928, rua de Pablo Iglesias, siguen erqueitas as bandeiras dos enardecidos, coa ordeante voz de Erundino "O Portabeiro".

"-Estaca, estaca e mais estaca..!"

Don Nicolas vaise camino da eirexa.

"-Arriba los pobres del mundo..!"

O señor Vilarino, Xefe de Municipais, observa os pasos da manifestación.

"-Alcemonos todos unidos...!"

Os foguetes son de Rei de Ribeira. Seis, dous pesos.

No balcón de "Centro de Emigrados" pendura unha bandeira de Galicia.

Mais bandeiras. cantos i estandartes. Carpinteiros, albañiles e mecánicos. Rapaces e curiosos.

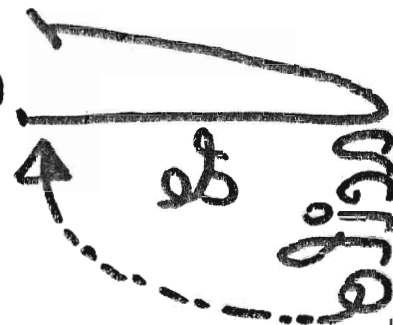
Pechando a marcha, a Banda de Música de Orazo interpretaba con marcialidade o "Yo quiero ser torero".

Pola noite, un veciño da Somoza seica tivera liorta con outro de Pernaviva. Cousas do vino. "Andaba" o neto a tres chicas.

X. Porto Matalobos.

2000

RDO ..ouvido XORDO

De sempre ouvimos e ouve-se falar de unha cidade escurecida polo esquecemento e contaminación, ambas as dúas "lixo". Coma se de un vidro despois de ser limpado, brilla, conmove, transporta, ilusiona, revive, ensena a comprender o pasado e adivirte o presente.

Ruas estreitas ó longo da ría, marxen esquerda. Fachadas que ceiban un berro de resistencia; branco nas paredes e acastanado nas portas e fiestras.

..

Baixos cheos de vida, a auga atopou a estanqueidade dos quedos; xurde a luz, a cor. Detrás de todo eso as normativizacións, plans de rehabilitación sen chegar ao fondo, funcionalismo travestido.

Luz do neón que camela a noite, sombras, recantos, barullo que xurde de uns soporíferos. Ah, e un grupo de teatro; axixo e non entendo (non aí nada que entender); só chega con ver e sentir.

Rubir, baixar e volta a topar coa presa de bruces. Non aí perda, estou de novo na ría, volta atrás e se non para unha banda ou para outra. Aínda non aí aceras, pero de xeito improvisado montaste en ringleiras de táboas que xunto cas copas e a masa humana que as recorre, fan da ida e da volta unha viaxe en randieira.

o

o
o

Videbarrieta, Teatro, Areal, Kortatu e moitos mais, espello de unha manifestación de xúbilo e ansia de claridade.

Bilbo debaixo aí luz.

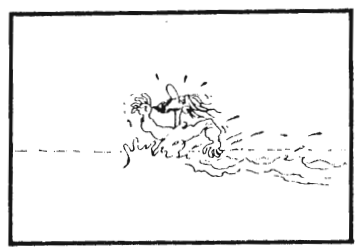
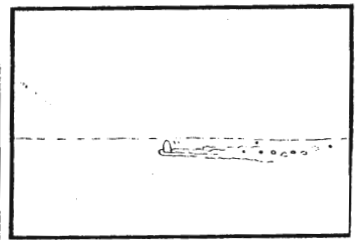
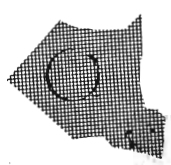
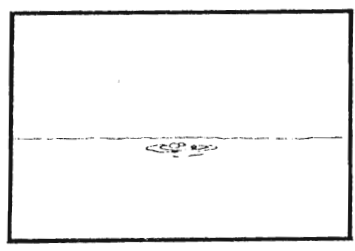
M.B.

acifa de ecos

**DE
POTENCIAR
O
DEPORTE**

))) Xa está bem señor concellal de deportes, non é nada mau, todo o contrario, é unha actividade educativa e popular e como tal dève-se potenciar, non só aportando diñeiro, mais ben escaso aos grupos federados, des-preocupando-se doutros factores como son as instalacións, falta de monitores/as e unha atención especial aos cativos, que ocuparan postos como o que vostede ten nun futuro. Nós entendemos que non é problema exclusivo do concello, son importantes as aportacions das escolas, clubs e Asociacions, que non é menos certo, teñen falta de iniciativas moitas veces. Mas que é o que fai o concello ? Un pequeno exemplo pode ser o ver alguns nenos xogando cando saen do colexio e van aos xardíns a xogar, ben ao fútbol ou baloncesto, utilizando para este ultimo as papeleiras do lixo, e non porque non saiban a súa función. Os cativos idean en algunhas ruas da nosa vila, canastas para xogar. E certo que temos ou teñen un pavillón que en teoría é para que o usen os/as cidadans da Estrada, non só persoas adultas. Insistimos na necesidade de destinar cartos a persoas que manteñan unha actividade educativa e constante.

X.C.17.

acifa!

de

OCOS

II

Moisés Verde turrou dá manta levanta que portaba a rastro, trem-
 pando como un toliño. Pasaran xa longos anos dende aquela choivo-
 sa serán de outono da que xa falamos. O noxo !que noxo!, Deus,
 mentres dos seus petos extraía uns patacos para pagar os tabacos
 que denantes consumira. Amarelas papelas caíndo na tarde gris.
 As pálpebras hinchadas cobrían os seus ollos sangoentos, de tan-
 to chupar petricol e fumar tabaco pataqueiro. Movíase pesadamen-
 te pola rúa, a imaxe dun paquidermo; rañaba o chan cos seus fé-
 tidos pes facendo os zapatos un marmurio cha-ka-chak, mesto,
 xordo, ó tempo que levaba tras de si fumaredas de merda, de ca-
 ca, que o agachaban no máis completo anonimato. Sorriu. Xa o vi-
 ra. Fernández, aquel cheirento fillo de puta, collabato de través.
 Paralisado, cun enigmático aceno, falou-lle moi pesadamente.

-!Coño, Fernández!, marmurou case imperceptibelmente.

-...

-!Que demasiao, eh?

-...

-Xa ves...

-...

-Ha, ha, ha!

-...

-Talogo!

Moisés Verde alonxou-se saloucando.

(Jaka) Queres?

III

Reggae. Palmeiras, ritmo e color. Nejrura. !Vaia peido e tal!
 Xamaica. O sol cae a chumbo; arde a areia; distinguia-se ó lon-
 xe, relucindo cäl faro protector na noite tempestosa, a pulida
 calva do noso suxeito, lea-se Moisés Verde. Falaba a modiño men-
 tres sostiña na man un cóctel de froitos exóticos. Ron Bacar-
 dis dá unha notábel nota a conxunto. O empregado abaneaba o pan-
 deiro mentras fregaba os vasos nese choio, como se chama? o...
 o...si, ho... o... ñ...o fregadeiro, coño, o fregadeiro.

Mal que o ve, Moisés exclama:

-!Ou, que cu ten o taberneiro! ("Que! cultu as!")

E cueso comenzou a tramar o seu plân para envolvero mozo
na máis enredada telaraña.

2000
4 8
Dijó

-Derde luejo, a este chico te dijo que me lo tengo que quitar! Eu vou-mo calzar, asi me leve e demo! Og, que volón!

Moisés non sabia que uns ollos de jato o miraban con jarras e colmillos, machicando la carne con los dentes. Moisés Verde sentiu un repelús pola médula e a sua pel ergueu-se en pequenas boliñas pilosas. Ofrecia un espectáculo de primeira. Un marica melancólico é do peor que pode haber no mundo, dixo para si o broncínco empregado mentres mataba un porros.

IV

Notaba-se á primeira vista unha antiga liorta entre os Verde e os Crápula, antigos liñaxes, vástagos do máis alto berce. O teléfono retintou no exíguo apartamento do maricón.

-Vai, vai! Si, diga?

Do outro lado do fio, unha voz cavernosa, metálica, xelatinosa, pastosa, vamos, horríbel, ruxiu con impresionante aparato eléctrico:

-MACAJONDIOS!!

-É Crápula! !O, Iavé, estou perdido!, exclamou esterrecido o miserábel mariconazo.

-VOU-CHE DAR POLO CU!! A voz de Crápula semellaba ajomitada dos máis inconfesábeis recantos do Averno. !MARICON! !BUJARRA BUJARRON! Voltou a ruxir, mentres expelia polo ano unha infame ventosidade putrefacta que algúns ignorantes chaman peido.

Esta noite -seguiu o monstro-, dou unha festa abominábel no meu castelo Abominábel. Haberá Savin, canapés e sangria,-parecia derreter-se ao pronunciar esta palabra-, SANGRIA!, HA,HA, HA!, riu málficamente. AGARDO-TE ESTA NOITE! Clic!

Apenas quedou o xordo zumbido do fono.

M.X.CH.

seguire
▶

Publicación da Asociación Cultural
"A Estrada"

